

La Memorialul Bălcescu

În căutarea revoluționarului care se trata, prin Europa, cu ape minerale și a fiului său „parfait” (II)

(urmare din numărul trecut)

Telegrafic, despre Iubirile, de la 1848, la revoluționari, istorici și poeți

Revoluționarul Nicolae Bălcescu s-a iubit cu Luxița (Alexandra) Florescu, o descendentă a unei familii de înalt rang boieresc. Ea era fata marelui logofăt Iordachi Florescu și înrudită de aproape cu familia Ștzu iar, prin alianță, cu vodă Bibescu și cu familia Știrbey. Neamurile Luxiței erau convinse că descind chiar din Florica, fata lui Mihai Viteazu. Așa se face că, printr-o ciudată potrivire a destinului, Bălcescu „coabitase chiar cu o descendentă a eroului cărții sale”. Cei doi amorezi se întâlneau în casa familiei Florescu din mahalaua Scorțarului din București. Bălcescu tocmai ieșise din „închisoarea” de la Mărgineni. (De fapt, era mănăstirea unde își trimitea vodă pe cei potrivnici.) Luxița a avut, anterior, o căsătorie eșuată cu locotenentul rus Filip Krijanovski. G. Călinescu știe că respectivul era priapic și că o îngrozise pe „cruda copilă” prin „neastâmpărate porniri” conjugale și prin „cercări peste firea omenirii”. Astfel că biata fată ieși din acest mariaj îngrozită și, în consecință, cu „grele vătămări trupești”. A așteptat patru ani pentru ca însuși mitropolitul să o elibereze de cazna unei alegeri greșite și de povara unui soț de nepotolit din punct de vedere sexual.

Luxița era mai mare cu trei ani decât Nicolae și, dacă ne luăm după portretele ei executate în cărbune, era o femeie frumoasă. Cei doi se iubesc patetic și pleacă, în 1844, la băi în Austria, se întâlnesc clandestin la Viena (în 1846), fac un pelerinaj în Italia și un alt drum, plin de peripeții, la Paris în anul 1847. Sunt anii premergători revoluției, ani în care Nicolae Bălcescu și Luxița Florescu se iubesc cu pasiune. Dar, în 1848, drumurile lor se bifurcă în mod dramatic. Bălcescu pleacă la Paris în aprilie iar Luxița pornește, din București la Pesta, în luna mai. Luxița era gravidă și morala epocii o obliga să nască departe de casă. Ideea era ca ea, pentru a astupa gura lumii, să revină acasă cu un fiu adoptat și nu născut de ea. Pe 27 mai 1848, pe stil nou, se naște la Budapesta unicul fruct al dragostei lor. Bonifaciu Florescu primește numele de botez al sfântului sărbătorit chiar în acea zi. De nașterea fiului său, Nicolae Bălcescu nu află decât târziu de la sora sa, Sevastița, care a venit la Paris pentru a-și întâlni fratele. Din păcate, revoluționarul nu își va cunoaște copilul născut din această dragoste „neoficială”.

Acasă, fratele mai mare, Costache, sora sa, Sevastița, și Luxița se află în relații cordiale și Bălceștii îl consideră pe Bonifaciu, „micul lor prinț”, ca pe un nepot al lor. Din păcate, cei din familia Florescu au considerat, mereu, această unire drept o mezalianță și nu au încurajat apropierea dintre cele două familii. Luxița îl adoptă, oficial, pe Bonifaciu abia după zece ani, în 1858, ca pe propriul ei fiu. Astfel, ea voia să lămurească, definitiv, statutul copilului în familie și voia să-l pună la adăpost de eventualele probleme de moștenire a averii materne. Tânărul Bonifaciu a făcut studii în Franța, „ca un zurbagiu fermecător”, absolvind, pe rând, Liceul Imperial Ludovic cel Mare și Facultatea de Litere a Academiei din Rennes. El s-a căsătorit cu d-ra

Rose Henriette Le Roho, o englezoaică orfană, născut la Clapham, în Anglia. Bonifaciu moare, pe 18 decembrie 1899, în București, pe strada Speranței (la parter). Are doar 41 de ani, și s-a stins la fel de tânăr ca și tatăl său, mort la Palermo la 42 de ani. Mama sa, Luxița, s-a prăpădit în același an cu fiul său, Bonifaciu, dar cu două luni și jumătate înaintea lui. Soția lui Bonifaciu nu i-a dăruit urmași. A trăit 78 de ani. Cei din neamul Floreștilor își puneau mari speranțe în viitorul copilului și credeau că tânărul Bonifaciu va deveni, repede, omul „parfait”. Adică un fel de Voltaire sau Richelieu autohton. S-au înșelat. Junele Florescu a scris doar puțin (și prost), atât în română cât și franceză.

Revoluționarul Bălcescu sperase că va câștiga milioane din operele sale literare și istorice. În țară, el era proprietar de moșii, de vii și de locuri de casă în București și ar fi vrut să vândă o parte din avere pentru a servi cauza. Nu a găsit, în epocă, nici cititori, nici mușterii care să-i satisfacă dorințele. O clipă lui Bălcescu i-a trecut prin cap să facă o căsătorie din interes, cu aparența că și-ar servi un interes personal. Dar acest mariaj aranjat se voia doar în folosul cauzei revoluției. „Am avut un minut ideea de a negocia o căsătorie în Moldova ca luând o zestre bunicică să am ce sacrifica pentru cauză. Dar n-am avut curajul de a da urmare la asemenea idee și a arunca pe o carte necunoscută liniștea și fericirea intimă a vieții mele”.

Revoluționarul Bălcescu străbătea Europa Pentru că el făcea, în mod oficial, o cură de ape minerale

În ziua de 23 martie 1847, am aflat dintr-un document aflat la Conac, Nicolae Bălcescu a cumpărat la Palermo un „biglietto d'imbarco” pentru a călători la Napoli. Pe acest bilet de imbarcare stă scris că, la ora 5 post meridian precis, comandantul vasului de croazieră va primi la bord pe „signor Balgisko, pe signorina Negri și pe signor Alexandry”. Cei trei au ocupat, în ordine, locurile 30, 31 și 32. D-ra Negri este celebra Steluța, moartă de tânără, și nemurită de Vasile Alecsandri într-o „lăcrămioară”. Pe Elena Negri, Alecsandri a cunoscut-o, la moșia Mânjina, acolo unde îl vizita adesea pe fratele ei, Costache Negri. Elena era fosta soție a lui A. Vărnăv Liteanu. „Elena era tuberculoasă și liberă, condiții satisfăcând romantismul și spiritul de independență”, concluzionează Călinescu. Fiecare dintre ei putea avea asupra lui un bagaj de maximum 60 kg. În caz că bagajele erau mai mari, ei urmau să plătească diferența la bordul vasului. Pentru călătoria de la Palermo la Napoli, cei trei au plătit, în total, 18 ducăți.

Pentru a urca la bord, Bălcescu a arătat pașaportul (o hârtie bilingvă de formatul unei duble coli ministeriale de astăzi) eliberat de „Noi, Gheorghe Dimitrie Bibescu, cu mila lui Dumnezeu domn al toatei Țării Românești” și care, în varianta franceză, suna puțin diferit și mult mai laic: „Nous, Georges Demetrius Bibesco, Prince regnant de Valachie”. (Adică prințul domnitor al Valahiei...) Nicolae Bălcescu circula în Europa cu acest pașaport eliberat de vodă, în 1846, pentru un tratament „cu ape

minerale”. („se rendant en Europe aux eaux minerales”)

G. Călinescu ne dezleagă povestea acestei întâlniri în trei: „La Napoli întâlnesc pe Bălcescu, foarte furios pe un italian, pe care în numele Iehovei războaielor, îl provocase la duel. Cum Bălcescu mergea la Palermo, se imbarcă curând pentru această localitate și bolnava și poetul. Stătură în orașul sicilian trei luni (ianuarie-martie 1847) într-o vilă extraurbană, cu terasă, peste care se plecau, încărcate de fructe, crengile a doi manadarini. Marea albastră se vedea în dreapta. Bălcescu ședea și el pe aproape, într-o casă de țaran, și, pe un scaun în fața ușii, toată dimineața citea. Bolnava se mistuise, căpătând palori de ceară și diafanități și ochii îi străluceau mai vii”. Pentru a o distra, Alecsandri a scris un vodevil intitulat „Piatra din casă” despre fetele care, spre dezamăgirea părinților, nu se mai mărită. Românii noștri plecaseră în căutarea soarelui și au dat de ploaie. Așa că hotărâsc să plece spre alte zări de soare pline.

Alecsandri, Costache Negri și sora sa Elena, Kogălniceanu și Bălcescu se imbarcă la Napoli, pe vaporul „Le Mentor”, și pornesc spre Cornul de Aur. În zorii zilei de 4 mai 1847, Elena Negri se stinge, pe vapor, în dreptul insulei Prinkipo. Divinul critic crede că sufletul duios al poetului „fu mișcat dar nu zguduit”. Versurile imediate sunt prilejuate de această tragedie sunt oarecare. Abia mai târziu a scris faimoasa „Steluța”, pusă pe muzică și fredonată, de-a lungul timpului, de diverși îndrăgostiți: „Tu care ești pierdută în neagra veșnicie/ Stea dulce și iubită a sufletului meu/ Și care-odinioară lucea atât de vie/ Pe când eram în lume tu singură și eu”. Alecsandri a jurat atunci că nu se va căsători niciodată. Omul pare a se ține de cuvânt pentru că abia la 55 de ani, poetul se căsătorește cu Paulina Lucasievici, o femeie în vârstă de 35 de ani, „cu care avusese vechi legături cvasicasnice”.

Luxița și Bonifaciu trimit, la Palermo. O scrisoare ajunsă, la timp. Alla Trinacria

În 1851, boala lui Bălcescu se agravează. Se așează, în Franța, la Ville d'Avray apoi la Hyeres, lângă Toulon. E însoțit de sora sa, Sevastița. Lucrează de zor să-și isprăvească opera istorică. Sora sa se întoarce acasă. Fratele său mai face o ultimă călătorie la Constantinopol, dă un ocol spre Galați dar nu i se permite să coboare de pe vas ca să-și vadă mama bolnavă. Nici el nu se simțea prea bine. E sfătuit de doctori să se așeze în sudul Italiei. Trece prin Malta, prin Napoli, și ajunge la Palermo.

La 29 noiembrie 1852, o lună după sosirea la Palermo, Bălcescu se stinge din viață într-o cameră a Hotelului „Alla Trinacria”. Hotelul avea, potrivit lui G. Călinescu, „un aer sinistru, de fortificație în zonă toridă”. Pe 2 noiembrie același an, Luxița îi scrie o scrisoare în care „Bonifaciu îi sărută mâna” iar ea îl sărută de mii de ori și îl ruga, acum ca și totdeauna, să o creadă a sa bună prietenă. Trupul i-a fost înhumat în cimitirul mănăstirii Capucinilor. Revoluționarul a murit cu credința „în nemurirea sufletului și în păstrarea personalității omenești, fără de care nemurirea nu se poate înțelege și mi se pare absurd”.

La 29 noiembrie 1852, o lună după sosirea la Palermo, Bălcescu se stinge din viață într-o cameră a Hotelului „Alla Trinacria”. Hotelul avea, potrivit lui G. Călinescu, „un aer sinistru, de fortificație în zonă toridă”. Pe 2 noiembrie același an, Luxița îi scrie o scrisoare în care „Bonifaciu îi sărută mâna” iar ea îl sărută de mii de ori și îl ruga, acum ca și totdeauna, să o creadă a sa bună prietenă.